

กระทู้ถามที่ ๔๗๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง สื่อมวลชนเสนอข่าวการมีคุณลับในประเทศไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ตามที่สื่อมวลชนไทยได้เสนอข่าวว่าหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ระบุว่า มีเจ้าหน้าที่ซีไอเอรายหนึ่งให้การกับรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ในช่วงระหว่างที่เกิดสงครามก่อการร้ายว่า มีการนำนักโทษหรือผู้ต้องหาในคดีก่อการร้ายมาสอบสวนในประเทศไทยด้วยวิธีการที่ไม่เคารพหลักสิทธิมนุษยชน โดยก่อนหน้านี้อีกเคยปรากฏรายงานว่าจากสื่อมวลชนทำนองนี้มาแล้วหลายครั้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และที่สำคัญยิ่งนับเป็นอันตรายต่อประเทศไทยโดยสำคัญ เพราะจะเป็นข้อแอบอ้างอันสำคัญต่อโลกมุสลิมในการทำสงครามก่อการร้ายกับประเทศไทย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ทั้งนี้บรรดาผู้ก่อการมุสลิมหัวรุนแรงจะไม่เข้าใจว่าประเทศไทยเรานั้นเปิดโอกาสให้ทุกศาสนาอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และมีเสรีภาพในการเผยแพร่ศาสนาอย่างเต็มที่ เมื่อเข้าใจคลาดเคลื่อนต่อข่าวดังกล่าวอาจเป็นภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงของชาติโดยใช่เหตุ จึงขอเรียนถามว่า

๑. ในการเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ระบุว่าประเทศไทยมีคุณลับสำหรับกักขังนักโทษหรือผู้ต้องหาในคดีก่อการร้ายมีข้อเท็จจริงอย่างไร หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีแนวทางในการพิสูจน์ข่าวดังกล่าวแล้วแถลงให้นานาชาติทราบ เพื่อเป็นการแก้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายทางการทูตต่อโลกมุสลิมอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วัชร เพชรทอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๗๒ ร.

ของ นายวัชร เพชรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง สื่อมวลชนเสนอข่าวการมีคุกกลับในประเทศไทย

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง สื่อมวลชนเสนอข่าวการมีคุกกลับในประเทศไทย ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒

ขอเรียนว่า การจัดตั้งเรือนจำเป็นไปตามมาตรา ๔ (๑) และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งบังคับบัญชาการราชทัณฑ์ มีอำนาจกำหนดเรือนจำเพื่อใช้ในการคุมขังผู้ต้องขัง และมีองค์ประกอบสำคัญต้องลงประกาศคำสั่งกำหนดอาณาเขตเรือนจำที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายโดยประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบได้ ทั้งนี้ ในสาระสำคัญของคำสั่งกำหนดอาณาเขตเรือนจำ จะต้องมีเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเรือนจำ พร้อมทั้งมีแผนที่แนบท้ายคำสั่งแสดงที่ตั้ง ทิศทาง และสถานที่ใกล้เคียงปรากฏอยู่ด้วย ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติดังกล่าวแล้ว การจัดตั้งหรือกำหนดเรือนจำ หรือที่เรียกว่า “คุกกลับ” ตามกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้ และปัจจุบันไม่มี “คุกกลับ” ที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การบริหารงานของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ที่ถูกกล่าวถึงตามที่ปรากฏเป็นข่าว เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต มิใช่เหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลในช่วงนั้นและรัฐบาลที่ผ่าน ๆ มา ได้ยืนยันว่าไม่มีคุกกลับในประเทศไทย โดยภูมิหลังของเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๘ มีการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ Washington Post โดยกล่าวถึงหน่วยงานสอบสวนกลาง (CIA) ของสหรัฐอเมริกาที่มีการคุมขังและสอบสวนผู้ต้องสงสัยที่อาจเกี่ยวกับการก่อการร้าย รวมทั้งสมาชิกคนสำคัญของ al Qaeda ในพื้นที่ควบคุมหลายประเทศทั่วโลก เรียกว่า “Black Sites” โดยเมื่อ CIA ได้จับกุมนาย Abu Zubaida หัวหน้าการปฏิบัติการของ al Qaeda และนาย Ramzi Binalshibh ในประเทศปากีสถานก็ได้ส่งตัวมาที่ Black Sites ในประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลในขณะนั้นรวมทั้งหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ ได้ออกมายืนยันว่า ไม่มีคุกกลับดังกล่าวในประเทศไทย

ต่อมา ในช่วงปี ๒๕๕๑ ปรากฏข่าวหัวหน้าสำนักงาน CIA สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย สั่งการให้ทำลายเทปบันทึกการสอบสวนที่แสดงการสอบสวนโดยใช้วิธีจำลองการจมน้ำ (waterboarding) โดยเกรงว่าจะเป็นผลเสียต่อ CIA และ identity ของเจ้าหน้าที่ CIA หากเทปลับ ถูกเปิดเผย

กรณีดังกล่าวได้รับความสนใจอีกครั้งในเดือนมีนาคม ๒๕๕๒ เนื่องจากภายหลังจากการเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีบารัค โอบามาได้มีการประกาศนโยบายปิดค่ายกักกันกวนตานาโมภายใน ๑ ปี และปิดสถานกักกันลับของ CIA ทั่วโลก และให้ยกเลิกการทรมานผู้ต้องหาเพื่อไต่สวนหาความจริง นอกจากนี้ ยังมีกรณีองค์กรเอกชนสหรัฐอเมริกาฟ้องทางกรให้เปิดเผยข้อมูลการทำลายเทปลับของ CIA ด้วย

ล่าสุดเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ หนังสือพิมพ์ Washington Post ลงพิมพ์รายงานกล่าวถึงการสอบสวนนาย Abu Zubaida ด้วยวิธีการทรมานต่าง ๆ ในคุกลับในประเทศไทย ทำให้สื่อมวลชน นำข่าวนี้มารายงานอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนหนึ่งเนื่องจากตรงกับช่วงการเยือนไทยของนางฮิลลารี คลินตัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน กับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา และการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมือง และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ ๑๖ ที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา และสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยปฏิเสธที่จะให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว เนื่องจากเป็นเรื่องความมั่นคงและข่าวกรอง

จากข่าวที่ปรากฏในสื่อต่างชาติมิได้มีเป้าหมายที่ไทย แต่เป็นเรื่องของกระบวนการสอบสวน รัฐบาลสหรัฐอเมริกาภายใต้ประธานาธิบดีบุช และไม่ปรากฏมีประเทศหรือองค์กรต่างประเทศใด ให้ความสนใจซักถามเรื่องนี้กับฝ่ายไทยเลยแม้แต่ครั้งเดียว จึงมิได้มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทย ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้ยืนยันมาโดยตลอดว่า ไม่มีคุกลับตามรายงานดังกล่าวแต่อย่างใด รายงานข่าวดังกล่าวอ้างถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และรัฐบาลชุดปัจจุบันให้ความสำคัญและยึดมั่น ต่อหลักการสิทธิมนุษยชน ไทยไม่มีนโยบายสนับสนุนการทรมานนักโทษ ทั้งนี้ รัฐบาลโดยกระทรวง การต่างประเทศได้แถลงข่าวและตอบคำถามผู้สื่อข่าวทั้งสื่อไทยและสื่อต่างประเทศยืนยันว่าไม่มีคุกลับ ในประเทศไทย ในทุกโอกาสที่มีการสอบถามหรือสัมภาษณ์ในเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งได้จัดทำแนวทางชี้แจง และได้เวียนแนวทางชี้แจงให้แก่สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และสำนักงานในต่างประเทศ เพื่อใช้ในการชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้องในทุกโอกาสที่เหมาะสม

คำตอบข้อที่ ๓

ขอเรียนว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ โดยได้กำหนดนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศในข้อ ๗.๓ ว่า “รัฐบาลจะส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศมุสลิมและองค์กรมุสลิมระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย” นั้น เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของกลุ่มประเทศมุสลิมที่เพิ่มขึ้นทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ รัฐบาลโดยกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตและเศรษฐกิจกับโลกมุสลิม โดยมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์ทวิภาคี มุ่งกระชับความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือในทุกมิติกับประเทศมุสลิม ทั้งประเทศมุสลิมเพื่อนบ้าน และในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งในตะวันออกกลาง เอเชียใต้ และเอเชียกลาง เป็นต้น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการเชิงรุก และได้เดินทางเยือนประเทศต่าง ๆ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย บาหลีเรน กатар บังกลาเทศ และเข้าร่วมการประชุมระหว่างภูมิภาคอาเซียนและกลุ่มคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council - GCC) เป็นต้น

ปัจจุบัน รัฐบาลโดยกระทรวงการต่างประเทศให้ความสำคัญและเพิ่มพูนความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนกับกลุ่มคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ ซึ่งมีเงินทุนเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมุ่งพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเหล่านี้ในด้านที่ไทยมีศักยภาพ และในสาขาที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน เช่น อุตสาหกรรมฮาลาล ธุรกิจบริการด้านสุขภาพ และการท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อกระตุ้นการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ

นอกจากนี้ ยังมุ่งขยายความร่วมมือในด้านที่จะเกื้อกูลและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม การส่งเสริมกิจการฮัจญ์ และการสนับสนุนนักศึกษาไทยในประเทศมุสลิม เช่น การขอรับทุนการศึกษาจากรัฐบาลบาหลีเรนให้เยาวชนจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปศึกษาต่อในสายวิชาชีพในบาหลีเรนการเชิญผู้นำทางศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับของโลกมุสลิม อาทิ Dr. Ali Gomaa Mohamed Abdel Wahab ผู้ชี้ขาดทางศาสนา (Mufti) ของอียิปต์ เยือนไทย เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรของไทยในด้านกฎหมายอิสลาม (Shariah) เป็นต้น

๒. ความสัมพันธ์กับองค์การมุสลิมระหว่างประเทศ เน้นพัฒนาความร่วมมือ สร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ให้มีความใกล้ชิดกับองค์การระหว่างประเทศของโลกมุสลิม โดยเฉพาะองค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conferences - OIC) ซึ่งไทยเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ เพื่อให้โลกมุสลิมมีความเข้าใจที่ดีขึ้นต่อประเทศไทยว่า ไทยได้ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา และสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ใช่ความขัดแย้งทางศาสนา นอกจากนี้ ยังส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งได้รับการยอมรับจากกลุ่มประเทศมุสลิม เช่น สันนิบาตมุสลิมโลก (Muslim World League) หรือรอปิฎาะห์ (Rabitah) เป็นต้น

๓. ความสัมพันธ์กับประชาคมมุสลิมระหว่างประเทศ มุ่งสร้างความเข้าใจอันดีกับภาคส่วนต่าง ๆ ของโลกมุสลิม ทั้งผู้นำศาสนา องค์กรภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และสื่อมวลชน ตลอดจนสาธารณชนในโลกมุสลิม โดยดำเนินกิจกรรมทางการทูตวัฒนธรรม และการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy) และการสานเสวนาระหว่างศาสนา (Interfaith) ของกระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยในประเทศมุสลิม ทั้งนี้ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงกับโลกมุสลิมในทุกระดับ